

განათლების ხარისხის განვითარების
ეროვნული ცენტრი

ვეტერინარის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა

უმალესი განათლების დარგობრივი მახასიათებელი

სსიპ –განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი

2018 წელი

I. ზოგადი ინფორმაცია

დარგობრივი მახასიათებელი	დასახელება:	ვეტერინარის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა Educational Program for Training a Veterinarian		
	სარეგისტრაციო ნომერი:			
	დამტკიცების თარიღი:			
	მოქმედების ვადა:	7 წელი ან საჭიროებისამებრ		
	დარგი/პროფესია:	რეგულირებადი		
	პროფესიის დასახელება:	ვეტერინარი	Veterinarians	ISCO-08-ისკოდი: 2250; 3240
	სწავლის სფერო:	ვეტერინარია	Veterinary	ISCED-F-ისკოდი: 0841
	განათლების საფეხური კვალიფიკაციათა ჩარჩოს დონე	უმაღლესი აკადემიური განათლების II საფეხური კვალიფიკაციათა ეროვნული ჩარჩოს VII დონე		მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: არ ენიჭება

დარგობრივი მახასიათებლის მიზანი

წინამდებარე დარგობრივი მახასიათებლის მიზანია ხელი შეუწყოს საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი ვეტერინარის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის (კურიკულუმის) შემუშავებას, სწავლის, სწავლებისა და შეფასების თანამედროვე მეთოდოლოგიის დანერგვას, პროგრამის ათვისებით ისეთი კომპეტენციების ჩამოყალიბებას, რომელთა საფუძველზე შესაძლებელი გახდება უმაღლესი განათლების შემდეგ საფეხურზე (დოქტორანტურაში) სწავლის გაგრძელება, საზოგადოებრივ თუ პროფესიულ საქმიანობაში პირის შესაძლებლობების რეალიზება და კარიერულ წინსვლა. ვეტერინარის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის გავლის უფლება აქვს ვეტერინარიის დარგის/სპეციალობის მითითებით ბაკალავრის აკადემიური ხარისხის მქონე პირს. ვეტერინარის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა, რომლის მოცულობა შეადგენს 60 ECTS, წარმოადგენს 300-კრედიტიანი ვეტერინარიის ინტეგრირებული სამაგისტრო საგანმანათლებლო პროგრამისაგან დამოუკიდებელი, შესაბამის სტანდარტზე (წინამდებარე დარგობრივ მახასიათებელზე) დაყრდნობით შემუშავებულ საგანმანათლებლო პროგრამას, რომლის დასრულების შემდეგ გაიცემა ვეტერინარის სერტიფიკატი - დოკუმენტი, რომელიც პირს ანიჭებს ვეტერინარიის სადოქტორო პროგრამაზე სწავლის გაგრძელების უფლებას.

დარგის ძირითადი მარეგულირებელი დოკუმენტები

- საქართველოს კანონი - სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსი;
- საქართველოში ვეტერინარიის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობა, მათ შორის შემუშავებული ევროკავშირისა და სხვა საერთაშორისო რეგულაციებისა და დირექტივების საფუძველზე;
- OIE recommendations on the Competencies of graduating veterinarians ('Day 1 graduates') to assure National Veterinary Services of quality; x - Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (2015).

დარგის აღწერა

ვეტერინარია - სავეტერინარო მედიცინა მეცნიერებათა ერთობლიობაა, რომელიც შეისწავლის ცხოველთა დაავადებებს, მათთან ბრძოლისა და პრევენციის ღონისძიებებს, ცხოველთა პროდუქტიულობის ამაღლების საკითხებს, ადამიანების ზოონოზებისაგან დაცვის მეთოდებს. ვეტერინარიის ქვეშ იგულისხმება სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ღონისძიებების კომპლექსი რომელიც მიმართულია ცხოველთა ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის შესანარჩუნებლად, უვნებელი ცხოველური პროდუქტის წარმოებისთვის, ადამიანის დაავადების პრევენციისაკენ და ეკოსისტემის დასაცავად.

დასაქმების შესაძლებელი სფერო/სფეროები და სპეციალური მოთხოვნები

1. დასაქმების შესაძლო სფერო/სფეროები:

ვეტერინარია (არასრული სია):

- სავეტერინარო კლინიკები და ლაბორატორიები: ცხოველთა დაავადებების პრევენცია, დიაგნოსტიკა და მკურნალობა (ამბულატორიული და სტაციონარული);
- მეცხოველეობისა და მეფრინველეობის ფერმები, მეფუტკრეობის და მეთევზეობის მეურნეობები: დაავადებების პრევენცია, დიაგნოსტიკა და მკურნალობა;
- ფარმაცევტული საწარმოები, სავეტერინარო აფთიაქები: პრეპარატების წარმოება, გამოცდა და კონტროლი, შენახვა-გაცემა და ა.შ;
- ზოომადანიები, ზოოპარკები, ვივარიუმები, აკვარიუმები, ტერარიუმები, იპოდრომები, ცხოველთა თავშესაფრები: მომხარებლების კონსულტაცია, ცხოველთა ზედამხედველობა, ცხოველთა დაავადებების დიაგნოსტიკა, მკურნალობა და პრევენცია;
- კოსმეტიკური კაბინეტები: ცხოველთა მოვლა და კოსმეტიკური ჩარევები;
- სასაკლაოები: დაკვლის წინა და დაკვლის შემდგომი შემოწმება, საფრთხის ანალიზისა და კრიტიკული საკონტროლო წერტილების სისტემის (HACCP) შემოწმება და სხვ.;
- სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებები: სამეცნიერო საქმიანობა;
- საგანმანათლებლო დაწესებულებები: სასწავლო საქმიანობა;
- შესაბამისი სახელმწიფო უწყებები: ქვეყნის შიგნის და საზღვარზე ვეტერინარული კონტროლის მექანიზმების შემუშავება და განხორციელება ცხოველთა ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის უზრუნველყოფის მიზნით.

ექსპერიმენტული მედიცინა (არასრული სია):

- სამედიცინო სამეცნიერო-კვლევითი ლაბორატორიები, ცენტრები და ინსტიტუტები: ექსპერიმენტული მედიცინის სხვადასხვა მიმართულებებზე მუშაობა.

მეცხოველეობა (არასრული სია):

- მეცხოველეობისა და მეფრინველეობის ფერმები, მეფუტკრეობის და მეთევზეობის მეურნეობები, კინოლოგიური სამსახურები: ცხოველთა მოშენება, აღწარმოება, კვება, ცხოველთა კეთილდღეობის უზრუნველყოფა და ა.შ.

სურსათის უვნებლობა (არასრული სია):

- აგრარული ბაზრები, სურსათის ბიზნესოპერატორები: ცხოველური პროდუქტის შემოწმება და ა.შ;

გარემოს დაცვა (არასრული სია):

- დაცული ტერიტორიები: ცხოველთა სახეობების მონიტორინგი, ეპიდემიური/ეპიზოოტიური სიტუაციების მონიტორინგი და პრევენცია.

2. სპეციალური მოთხოვნები: არ არსებობს.

II. ვეტერინარის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა

1. ვეტერინარის მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამის მოცულობა და სტრუქტურა

ხანგრძლივობა	1 სასწავლო წელი	სტრუქტურა	☒	სპეციალობა (ვეტერინარია)	60 ECTS	მათ შორის:	<ul style="list-style-type: none"> • სავალდებულო და არჩევითი სასწავლო კურსები/მოდულები; • პრაქტიკა/პრაქტიკები; • სამეცნიერო-კვლევითი კომპონენტი
მოცულობა, ECTS	60 ECTS						

პროგრამაზე დაშვების განსაკუთრებული პირობები - ვეტერინარის დარგის/სპეციალობის მითითებით ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი.

2. დარგობრივი კომპეტენციები

ასპექტი, №	კომპეტენცია		კომპეტენციის	
	ცოდნა-გააზრება	პრაქტიკული/სხვ. უნარები	მიღწევის სპეციფიკური მეთოდები	დემონსტრირების სპეციფიკური კრიტერიუმები
1. კომპეტენციის სფერო - ცხოველების ტიპური პათოლოგიური პროცესები და მათი გამოვლინებები სხვადასხვა ორგანოთა სისტემებში				
1.1.	<ul style="list-style-type: none"> • ქსოვილებსა და ორგანოებში განვითარებული პათოლოგიური ცვლილებების თავისებურებები; • ლემის გაკვეთა, პათოლოგიური მასალის აღება, დამუშავების, ფიქსაციის, ტრანსპორტირებისა და ლაბორატორიაში გადაგზავნის წესები, ორგანოების მაკრო- და მიკრომორფოლოგიური შესწავლა და სიკვდილის შემდგომი დიაგნოსტიკა; • სასამართლო სავეტერინარო ექსპერტიზის წარმოება, სადავო საკითხების შემთხვევაში სიტუაციის სწორი შეფასება და შემდგომი მოქმედების გეგმის დასახვა. • პროფესიული ბიოეთიკა. 	<ul style="list-style-type: none"> • შეუძლია: მაკრო- და მიკრომორფოლოგიური კვლევის მეთოდების გამოყენებით პათოლოგიის სახის განსაზღვრა; სხვადასხვა მეთოდების და ტექნიკის გამოყენება; • შეუძლია: დაზიანებული ორგანოდან და ქსოვილებიდან პათოლოგიური მასალის აღება პათოჰისტოლოგიური პრეპარატის მომზადება და მიკროსკოპირება, პათოლოგიის სახის განსაზღვრა, მიღებული შედეგების საფუძველზე სიკვდილის წინა და შემდგომი დიაგნოზის დადგენა, დიფერენციული დიაგნოსტიკა და გაკვეთის დოკუმენტაციის წარმოება, გაკვეთის დროს პირადი და გარემოს უსაფრთხოებისა და დაზიანებების თავიდან აცილების წესების დაცვა, გაკვეთის შემდგომი ანარჩენების გაუვნებლობა პათოლოგიური პროცესის სპეციფიკისა და დაავადების ხასიათის გათვალისწინებით; • შეუძლია: განახორციელოს სასამართლო- 	<ul style="list-style-type: none"> • თეორიული სწავლება; • პრაქტიკული დავალებები(ლაბორატორია, ანიმაცია, დისკუსია, სიმულატორის გამოყენება, პრობლემური და სიტუაციური ამოცანები). 	<ul style="list-style-type: none"> • პრეპარატების მიკროსკოპირება დაპათოლოგიის სახის დადგენა; სიმულატორზე პრაქტიკული სამუშაო; • ლემის გაკვეთა; მაკრო- და მიკრო- პრეპარატებზე, მულაჟებზე და ცხოველებზე მუშაობა; გაკვეთის ტექნიკის, დათვლიერების, (გარეგანი, შინაგანი), ორგანოების ამოღებისა და მათი გამოკვლევის ტექნიკის დემონსტრირება.

		<p>სავეტერინარო ესპერტიზისთვის გაკვეთა პროფესიული დარღვევებისა და სხვა სახის სადავო საკითხების შემთხვევაში. განახორციელოს იძულებით დაკლული ცხოველებისა და ლეშის სადიაგნოსტიკო და სასამართლო-სადიაგნოსტიკო გამოკვლევების ჩატარება შესაბამისი მეთოდებისა და წესების დაცვით, ასევე შესაბამისი დოკუმენტაციის წარმოება.</p>		
--	--	--	--	--

2. კომპეტენციის სფერო - ცხოველების ინფექციური დაავადებების დიაგნოსტიკა, მკურნალობა და პროფილაქტიკა

2.1.	<ul style="list-style-type: none"> პრიონების, ვირუსების, ბაქტერიების, სოკოების, პროტოზოების, ჰელმინთების, ტკიპების და მწერების ბიოლოგიური თავისებურებები, ცხოველებზე მათი პათოგენური მოქმედების მექანიზმი, მათი იდენტიფიკაცია, მათ მიერ გამოწვეული დაავადებების კლინიკური და ლაბორატორიული დიაგნოსტიკა, მკურნალობის და პროფილაქტიკის მეთოდები და საშუალებები; ასეპტიკის და ანტისეპტიკის ასპექტები. 	<ul style="list-style-type: none"> შეუძლია: დაავადებული ორგანიზმიდან პათოლოგიური ნიმუშის სწორი აღება, დამუშავება, მარკირება, კონსერვაცია და ტრანსპორტირება; ლაბორატორიული გამოკვლევის მეთოდის და ტექნიკის შერჩევა; ლაბორატორიული ანალიზის ჩატარება, რისთვისაც იყენებს - მიკროსკოპულ, კულტურალურ, სეროლოგიურ, მოლეკულურ-ბიოლოგიურ, ფაგოდიაგნოსტიკის და ბიოლოგიური ცდის მეთოდებს; დიფერენციალური დიაგნოზის გატარება და საბოლოო დიაგნოზის დადგენა; ეპიდემიოლოგიური/ეპიზოოტოლოგიური სიტუაციის მოკვლევა, ანალიზი, კლინიკური და ლაბორატორიული გამოკვლევის შედეგების საფუძველზე დიაგნოზის დადგენა, ანტიმიკრობული: ანტიბაქტერიული, ანტიფუნგალური, ანტივირუსული და სხვა შესაბამისი პრეპარატების და პრევენციული საშუალებების გამოყენება. 	<ul style="list-style-type: none"> თეორიული სწავლება; პრაქტიკული დავალებები(ლაბორატორია, ანიმაცია, დისკუსია, სიმულატორის გამოყენება, პრობლემური და სიტუაციური ამოცანები). 	<ul style="list-style-type: none"> ლაბორატორიულ-სადიაგნოსტიკო მეთოდებით გამოკვლევის ჩატარება; მიკროსკოპული პრეპარატების მომზადება, მიკროსკოპირება და დიფერენცირება; კულტურალური მეთოდების, სეროლოგიური რეაქციების და ბიოლოგიური ცდის ჩატარება და მიღებული შედეგების ანალიზი; ასეპტიკური მუშაობის წესების დემონსტრირება.
------	---	---	---	--

3. კომპეტენციის სფერო - ცხოველების შინაგანი და ქირურგიული დაავადებები, მკურნალობა და პროფილაქტიკა

3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ცხოველების შინაგან ორგანოთა სისტემების დაავადებების, ქირურგიული პათოლოგიების, საკვებისმიერი ინტოქსიკაციების, სხვა ტოქსიკოლოგიური და სხივური დაავადებების მიზეზები, განვითარების მექანიზმები, დიაგნოსტიკა, მკურნალობა და პროფილაქტიკა. 	<ul style="list-style-type: none"> შეუძლია: შინაგანი და ქირურგიული პათოლოგიების დროს გამოსაკვლევი ორგანოს ტოპოგრაფიის დადგენა და სადიაგნოსტიკო მეთოდის განსაზღვრა და გამოყენება; მიღებული შედეგების ანალიზი დიფერენციული დიაგნოზის გატარება და საბოლოო დიაგნოზის დასმა; საჭიროების შემთხვევაში, მკურნალობის მედიკამენტოზური, ფიზიოთერაპიული და ქირურგიული მეთოდების გამოყენება; პრევენციული ღონისძიებების შერჩევა 	<ul style="list-style-type: none"> თეორიული სწავლება; პრაქტიკული დავალებები(ლაბორატორია, ანიმაცია, დისკუსია, სიმულატორის გამოყენება, პრობლემური და სიტუაციური ამოცანები). 	<ul style="list-style-type: none"> კლინიკური სურათის და ლაბორატორიული გამოკვლევის შედეგების საფუძველზე დიფერენციული დიაგნოზის გატარება, საბოლოო დიაგნოზის დასმა; ქირურგიული ოპერაციების ტექნიკის შეფასება პრაქტიკული დავალებით; სწორი სამკურნალო სტრატეგიის შერჩევა.
------	---	--	---	---

		<p>და გატარება; კვლევის შედეგებზე დამყარებული სწორი რეკომენდაციების მიწოდება; დიაგნოსტიკური, სამკურნალო და პროფილაქტიკური პროცედურების ჩატარება, პაციენტის პატრონის ინფორმირებული თანხმობის შემდეგ; ტერმინალურ მდგომარეობაში მყოფი პაციენტის მდგომარეობის გაცნობიერება და საჭიროების შემთხვევაში ევთანაზია.</p>		
--	--	---	--	--

4. კომპეტენციის სფერო – ნორმალური და პათოლოგიური იმუნოლოგიური პროცესები, იმუნოლოგიური რეგულაცია, იმუნოდიაგნოსტიკა, იმუნოთერაპია და იმუნოპროფილაქტიკა

<p>4.1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> იმუნური სისტემის აგებულება და ფუნქციები, სასიცოცხლო პროცესების მარეგულირებელი და ადაპტაციური შესაძლებლობები; იმუნური პასუხის ზოგადი კანონზომიერებები და მისი თავისებურებები სხვადასხვა ტიპის ინფექციური აგენტების, სიმსივნის და ტრანსპლანტის მიმართ; მუნოპათოლოგიები (ალერგიული, აუტოიმუნური, იმუნოდეფიციტური და იმუნოპროლიფერაციული), გამომწვევი მიზეზები და განვითარების მექანიზმები; კლინიკური და ლაბორატორიული იმუნოდიაგნოსტიკა; იმუნოლოგიური ანალიზის მეთოდები; ინფექციური დაავადებების იმუნოპროფილაქტიკა; ინფექციური, ალერგიული, სიმსივნური და აუტოიმუნური დაავადებების იმუნოთერაპია. 	<ul style="list-style-type: none"> შეუძლია: იმუნოლოგიური სტატუსის შეფასება, რისთვისაც ადგენს და იყენებს სასურველი იმუნოლოგიური კვლევის მეთოდს. იმუნოლოგიური ნორმატივების ცოდნის საფუძველზე შეფასებას უკეთებს იმუნოგრამის მონაცემებს; ადგენს შესაბამისი იმუნოპროფილაქტიკური და იმუნოთერაპიული საშუალების და მეთოდის გამოყენების აუცილებლობას და თავისებურებებს. 	<ul style="list-style-type: none"> თეორიული სწავლება; პრაქტიკული დავალებები (ლაბორატორია, ანიმაცია, დისკუსია, პრობლემური და სიტუაციური ამოცანები), კლინიკური შემთხვევების განხილვა. 	<ul style="list-style-type: none"> იმუნოლოგიური კვლევის მეთოდების შესრულება; ლაბორატორიულ ცხოველებზე მანიპულაციები; ანტიგენური პრეპარატის მომზადება, იმუნოზაცია, ჰიპერიმუნური შრატის მიღება და მისი ეფექტურობის შეფასება.
-------------	---	---	---	--

5. კომპეტენციის სფერო - სურსათის უვნებლობა და ტექნოლოგია, ცხოველური წარმოშობის სურსათის კონტროლი

<p>5.1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ცხოველური წარმოშობის სურსათის პირველადი წარმოების, წარმოება-გადამუშავების ტექნოლოგიის საფუძვლები და ჰიგიენა; სურსათის უვნებლობის ძირითადი საფუძვლების, სურსათში/სასურსათო ნედლეულში არსებული საფრთხეების, რისკის ანალიზის, მიკვლევადობის პრინციპების, საფრთხეების სურსათში მოხვედრის გზებისა და მართვის (პრევენციის, მაკორექტირებელი ღონისძიებების) თავისებურებანი; საკვების მიერი დაავადებები, გადაცემისა და პრევენციის 	<ul style="list-style-type: none"> შეუძლია: ცხოველური წარმოშობის სურსათის პირველადი წარმოება და წარმოება/ გადაამუშავება/ დისტრიბუციის ყველა ეტაპისათვის ჰიგიენური მოთხოვნებისა და საფრთხეების განსაზღვრა; საკვების მიერი დაავადებებზე პრევენციული ღონისძიებების გატარება; სურსათის უვნებლობის კონტროლის მექანიზმებისა და კანონმდებლობით განსაზღვრული მოთხოვნების სწორად შერჩევა და გამოყენება; მოქმედი წესების შესაბამისად საჭირო ნიმუშების აღება, ლაბორატორიაში გადაგ- 	<ul style="list-style-type: none"> თეორიული სწავლება; პრაქტიკული დავალებები (ლაბორატორია, ანიმაცია, დისკუსია, პრობლემური და სიტუაციური ამოცანები). 	<ul style="list-style-type: none"> ნიმუშის აღების წესის გამოყენება; ლაბორატორიული ანალიზის შედეგების ინტერპრეტაცია/ წაკითხვა.
-------------	--	--	--	---

	<p>გზები; ცხოველური წარმოშობის სურსათის სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმები, საზოგადოებრივ ჯანდაცვასთან და სურსათის უვნებლობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობა;</p> <ul style="list-style-type: none"> • მოსამზადებელი პროგრამები (პრერეკვიზიტები), კარგი წარმოებისა და ჰიგიენის პრაქტიკა (GMP, GHP), სურსათის უვნებლობის მართვის სისტემები და მათი როლი და დანიშნულება ბიზნესის მართვაში, მომხმარებელთა ჯანმრთელობისა და ინტერესების დაცვაში. 	<p>ზავნა და შესაბამისი დოკუმენტაციის წარმოება;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ცხოველური წარმოშობის სურსათის საფრთხის ანალიზის ჩატარება, საფრთხეების თავიდან აცილების ან/და მისაღებ დონემდე შემცირება ან/და აღმოფხვრა, შესაბამისი ლიმიტების დაწესება, პრერეკვიზიტების პროგრამების შექმნა და დანერგვა, პრევენციული და/ან მაკორექტირებელი ღონისძიებ(ებ)ის შერჩევა. 		
--	---	--	--	--

6. კომპეტენციის სფერო - ცხოველთა გამრავლების ბიოტექნოლოგია, ცხოველთა მეთვლიყველი ორგანოების დაავადებები

6.1.	<ul style="list-style-type: none"> • რეპროდუქციული ორგანოები დაავადებები; ცხოველთა მაკეობის დიაგნოსტიკა; მშობიარობის ფიზიოლოგია; მაკე ცხოველთა, მშობიარობის შემდგომი და სარძევე ჯირკვლების დაავადებები. ამ დაავადებების დიაგნოსტიკა, ცხოველთა უნაყოფობის სახეები და მათი გამომწვევი მიზეზები. 	<ul style="list-style-type: none"> • შეუძლია: რეპროდუქციული ორგანოების დაავადებების დიაგნოსტიკა, მკურნალობა და პროფილაქტიკა; ცხოველთა სამეანო გამოკვლევა, მაკეობის ვადების განსაზღვრა, გართულებული მშობიარობის მიზეზების დადგენა და კვალიფიციური სამეანო დახმარების გაწევა. საკვერცხეების და სარძევე ჯირკვლების დაავადებების დიაგნოსტიკა, მკურნალობა და პროფილაქტიკა; ცხოველთა უნაყოფობის მიზეზების დადგენა, მკურნალობა და პროფილაქტიკა. 	<ul style="list-style-type: none"> • თეორიული სწავლება; • პრაქტიკული დავალებები (ლაბორატორია, ანიმაცია, დისკუსია, პრობლემური და სიტუაციური ამოცანები). 	<ul style="list-style-type: none"> • ფიზიკალური მეთოდებით (რექტალური პალპაციით) საკვერცხეების და საშვილოსნოს მდგომარეობის, ასევე მაკეობის ვადის განსაზღვრა.
------	--	---	--	--

7. კომპეტენციის სფერო - სავეტერინარო კანონმდებლობის გამოყენება

7.1.	<ul style="list-style-type: none"> • სავეტერინარო კანონმდებლობის მნიშვნელობა საქმიანობის და ღონისძიებების მართვაში, საკანონმდებლო ბაზის ძირითადი საკითხები. 	<ul style="list-style-type: none"> • შეუძლია: საკანონმდებლო ბაზასთან მუშაობა, წამოჭრილი საკითხების გადასაწყვეტად შესაბამისი რეგულაციების შერჩევა/მისადაგება და გამოყენება. მოქმედი ეროვნული კანონმდებლობის სწორად აღქმა, გადაცემა, შერჩევა ან/და გამოყენება დაავადებების კონტროლისა და პრევენციის ღონისძიებათა განსახორციელებლად. ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის (OIE) სტანდარტების, რეკომენდაციების და ვეტერინარიაში ევროკავშირის კანონმდებლობაზე ინფორმაციის მოძიება და ანალიზი. 	<ul style="list-style-type: none"> • თეორიული სწავლება; • პრაქტიკული დავალებები (დისკუსია, პრობლემური და სიტუაციური ამოცანები). 	<ul style="list-style-type: none"> • საკანონმდებლო ბაზაში ინფორმაციის მოძიება, მისი აღქმა და გადმოცემა.
------	--	--	---	--

8. კომპეტენციის სფერო - სავეტერინარო სამსახურების ინსტიტუციური სისტემა და მენეჯმენტი

<p>8.1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> სახელმწიფო და კერძო ორგანიზაციების დანიშნულება რომლებიც ახორციელებენ ცხოველთა ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობასთან დაკავშირებულ ღონისძიებებს; მათი როლი და ურთიერთდამოკიდებულება; ქვეყანაში სავეტერინარი ინსტიტუციური მოწყობის საკითხები (მათ შორის, ეპიდემიოლოგიური/ეპიზოოტოლოგიური კონტროლის ქსელი); ქვეყანაში არსებული სახელმწიფო და კერძო სავეტერინარო ორგანიზაციების ფუნქციები და უფლებამოსილებები. 	<ul style="list-style-type: none"> შეუძლია: ცხოველთა ჯანმრთელობის და კეთილდღეობის ღონისძიებების განმახორციელებელი ინსტიტუციური სისტემის მოწყობის საკითხების შეფასება; სახელმწიფო და კერძო ორგანიზაციების ღონისძიებების დახასიათება. 	<ul style="list-style-type: none"> თეორიული სწავლება; პრაქტიკული დავალებები (დისკუსია, პრობლემური და სიტუაციური ამოცანები). 	<ul style="list-style-type: none"> ცხოველთა ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობასთან დაკავშირებულ ღონისძიებების, ქვეყანაში სავეტერინარი ინსტიტუციური მოწყობის საკითხების, სახელმწიფო და კერძო ორგანიზაციების ღონისძიებების დახასიათება, განმარტება და ანალიზი.
<p>8.2.</p>	<ul style="list-style-type: none"> პროფილაქტიკურ-ოპერატიული ღონისძიებების დაგეგმვა; ვეტერინარული აღრიცხვის წარმოება; პროფილაქტიკური და ოპერატიული გეგმის შედგენა; სამკურნალო ღონისძიებების დაგეგმვა; ვეტერინარულ საქმიანობაში მარკეტინგის საფუძვლების გამოყენება. ვეტერინარული ღონისძიებების გატარების შედეგად მიღებული ეკონომიკური ეფექტიანობის განსაზღვრა; ცხოველთა დაავადებებით გამოწვეული ეკონომიკური ზარალის დადგენა. 	<ul style="list-style-type: none"> შეუძლია: პროფილაქტიკურ-ოპერატიული ღონისძიებების დაგეგმვის მიზნით ვეტერინარული აღრიცხვის წარმოება; პროფილაქტიკური და ოპერატიული გეგმის შესაბამისად სამოქმედო გეგმის შედგენა; სამკურნალო პროცედურების დაგეგმვა; ვეტერინარულ საქმიანობაში მარკეტინგის საფუძვლების გამოყენება; განსახორციელებელი ღონისძიებების დანახარჯების გაანგარიშება; მოსალოდნელი ეკონომიკური ზარალის გამოთვლა. 	<ul style="list-style-type: none"> თეორიული სწავლება; პრაქტიკული დავალებები (დისკუსია, პრობლემური და სიტუაციური ამოცანები). 	<ul style="list-style-type: none"> დაკვირვების ჩანაწერი, სხვადასხვა პროფილაქტიკური ღონისძიებათა გეგმების შედგენა.

3. მოთხოვნები საგანმანათლებლო პროგრამის რესურსებისადმი

3.1. მოთხოვნები ადამიანური რესურსისადმი

დარგის ასპექტი	სპეციალური მოთხოვნები
სავეტერინარო საბაზისო და კლინიკური დისციპლინები	კვალიფიკაცია შეიძლება დასტურდებოდეს შესაბამის დარგში დოქტორის აკადემიური ან მასთან გათანაბრებული სამეცნიერო ხარისხით, პროფესიული გამოცდილებით, სპეციალური მომზადებით ან/და პუბლიკაციებით. შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონედ ითვლება პირი, რომელსაც აქვს პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამომუშავებისათვის აუცილებელი კომპეტენცია.

3.2. მოთხოვნები მატერიალური რესურსისადმი

დარგის ასპექტი	სპეციალური მოთხოვნები
კლინიკური დისციპლინები	საუნივერსიტეტო/სასწავლო კლინიკა და/ან აფილირებული კლინიკა (საკუთარი ან ხელშეკრულების საფუძველზე).
	კლინიკური უნარების ცენტრი/ლაბორატორია (საკუთარი ან ხელშეკრულების საფუძველზე)
ფუნდამენტური დისციპლინები	სამეცნიერო-კვლევითი ლაბორატორია/კვლევითი ინსტიტუტი (საკუთარი ან ხელშეკრულების საფუძველზე)

4. დამატებითი ინფორმაცია

- 1) სპეციალობის არჩევით ნაწილში მოიაზრება სპეციალობის - ვეტერინარიის, სფეროსთან დაკავშირებული სასწავლო კურსები/მოდულები/სხვ., რომლებიც ხელს შეუწყობს პროფესიული მოვალეობების შესრულებას ან/და გააფართოვებს კომპეტენციებს ვეტერინარიის სფეროში.
- 2) სპეციალობის სავალდებულო კომპონენტი „პრაქტიკა (საწარმოო და კლინიკური)“ ტარდება შესაბამისი პროფილის და რესურსების მქონე ორგანიზაციაში ან სხვ., რომელთანაც საგანმანათლებლო დაწესებულებას საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესით დადებული აქვს შესაბამისი ხელშეკრულება. პრაქტიკის ობიექტზე გატარებული საათების ოდენობა არ უნდა იყოს პრაქტიკის კრედიტის შესაბამისი საათების 2/3-ზე ნაკლები.

III. დარგობრივი მახასიათებლის შემმუშავებელი ჯგუფის წევრები

№	სახელი, გვარი	ორგანიზაცია/დაწესებულება	თანამდებობა
1.	დავით გოდერძიშვილი	სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტო, ვეტერინარიის დეპარტამენტის ვეტ-სანიტარული ზედამხედველობის სამართველო	სამართველოს უფროსი, ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
2.	გაგა ოსიაშვილი	სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ლაბორატორია ცხოველთა დაავადებების დიაგნოსტიკის დეპარტამენტის პათომორფოლოგიური კვლევების და პარაზიტოლოგიის ლაბორატორია	ლაბორატორიის უფროსი
3.	მაია ბერუაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, სოფლის მეურნეობისა და სურსათის დეპარტამენტის სურსათის უვნებლობის სამმართველო	მეორადი სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელი
4.	ჯამბულ მალაქელიძე	საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, სოფლის მეურნეობისა და სურსათის დეპარტამენტის სურსათის უვნებლობის სამმართველო	მეორადი სტრუქტურული ერთეულის მეორე კატეგორიის უფროსი სპეციალისტი
5.	შადიმან ფოცხვერია	საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი	მთავარი სპეციალისტი, ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი
6.	თეა ოშხერელი	სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტო, ვეტერინარული კონტროლის-სამმართველო	სამმართველოს უფროსი სპეციალისტი, ვეტერინარიის დოქტორი
7.	ლალი ვაშაკიძე	ვეტერინარ ექიმთა გაერთიანებული ასოციაცია	ასოციაციის პრეზიდენტი
8.	გიორგი მელაშვილი	ა(ა)იპ - საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	პროფესორი, ვეტერინარიის დოქტორი
9.	ბესარიონ ლასარეიშვილი	ა(ა)იპ - საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი	ასისტენტ-პროფესორი, მედიცინის დოქტორი
10.	ნინო მილაშვილი	შპს - წმიდა გრიგოლ ფერაძის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტი	პროფესორი, ვეტერინარიის დოქტორი
11.	მაია კერესელიძე	შპს - წმიდა გრიგოლ ფერაძის თბილისის სასწავლო უნივერსიტეტი	პროფესორი, ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი
12.	ლევან მაკარაძე	სამხრეთ კავკასიის ქვეყნების საერთაშორისო სავეტერინარო განათლების ასოციაცია	ასოციაციის პრეზიდენტი, ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
13.	თენგიზ ყურაშვილი	საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია	აკადემიკოსი, ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორი